

Høringsuttalelse om innstramningstiltak i asylsaker

NORME, Norsk Råd for Misjon og Evangelisering er en paraplyorganisasjon for 43 norske misjonsorganisasjoner og kirkesamfunn. NORME ble stiftet i 2001 som en sammenslutning av Norsk Misjonsråd, Den Evangeliske Alliansen i Norge og Lausanne Norge. På grasrota har NORME-nettverket et samlet medlemstall på mellom 250 000 og 300 000 medlemmer, i tillegg til over 70 000 barn og unge. NORME leser med bekymring regjeringens nye forslag til endringer i Utlendingsloven, som vi er overbevist om vil frata asylsøkere i Norge en rekke rettigheter.

Brudd på Flyktningkonvensjonen: Flyktningkonvensjonen gir enhver flyktning rett til å søke asyl i land som har signert konvensjonen, *uten å bli avvist på grensen*. I følge Flyktningkonvensjonens artikkel 31 kan man *ikke* sende asylsøkere ut av landet til et land de ikke har lovlig opphold i. Når det gjelder flyktninger som har vært på gjennomreise for å komme til Norge, har disse ikke mulighet for varig opphold i landet de har reist igjennom. Det samme har også advokatforeningen påpekt i en uttalelse av 27. November. 2015 med linken: http://www.nrk.no/norge/jurister_-_asylbehandlingsnekt-brudd-pa-folkeretten-1.12675175

I regjeringens forslag til endringer av Utlendingsloven ligger det hjemmel for å nekte å realitetsbehandle alle søknader fra asylsøkere som kommer fra et annet nordisk land:

Departementet kan beslutte at søknad om oppholdstillatelse etter § 28 skal nektes realitetsbehandlet dersom søkeren ankommer direkte fra et nordisk naboland. Myndighet til å nekte realitetsbehandling av en asylsøknad kan i slike tilfeller overføres til polititjenestemann.

I punkt 5 i forslaget fra regjeringen foreslås det å innføre; en bestemmelse som gir departementet hjemmel til å beslutte ankomst direkte fra et nordisk naboland som et selvstendig grunnlag for å nekte realitetsbehandling av søknad om beskyttelse (asyl) etter utlendingsloven § 32.

Et slikt forslag vil i realiteten gi rom for å nekte å behandle ALLE asylsøknader, og dette selv om asylsøkeren har et reelt beskyttelsesbehov. Det er naturlig at ALLE asylsøkere som kommer til Norge, gjør det via et annet nordisk land. Her mener vi i NORME at regjeringen bryter med hele FNs Flyktningkonvensjon.

Forslaget fortsetter med et ønske om å be politiet ta denne beslutningen, noe som i praksis vil bety at politiet skal beslutte at søknadene ikke skal behandles, allerede på grensen:

For å kunne sørge for en mest mulig effektiv håndtering, foreslås det videre at departementet gir politiet myndighet til å beslutte at en søknad ikke skal realitetsbehandles.

Et sikt tiltak vil i praksis ta ifra asylsøkerne all rettssikkerhet og alle elementære menneskerettigheter til å søke asyl, slik Flyktningkonvensjonen skal sikre. Asylsøkerne har heller ingen ankemulighet på disse massevedtakene, noe som ikke er noen rettsstat verdig og strider med elementære menneskerettigheter.

Avvik fra bruk av enkeltvedtak er også problematisk i henhold til Forvaltningsloven. Forvaltningsloven krever forberedelse av enkeltvedtak, noe som blant annet innebærer at saken skal være «så godt opplyst som mulig» før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17 første ledd.

Fjerning av fri rettshjelp: Regjeringen foreslår også å fjerne retten til Fri rettshjelp til asylsøkere som trenger denne bistanden. Dette er et direkte brudd på Flyktningkonvensjonens artikkel 16, og er å anses som et alvorlig brudd på Folkeretten. Retten til fri rettshjelp kan etter Flyktningkonvensjonen dermed heller ikke tas ifra mindreårige asylsøkere, slik regjeringen ønsker. Gruppen med flyktninger som har kommet via Russland har allerede mistet muligheten til fri rettshjelp, noe både FNs høykommissær for flyktninger og Advokatforeningen påpeker som rettsstridig. De fleste av asylsøkerne som har kommet fra Russland har IKKE varig opphold der, og kan dermed ikke sendes tilbake dit, (slik regjeringen nå praktiserer), tatt i betraktning at heller ikke Russland er en del av Schengen eller Dublin-samarbeidet.

Familiegjenforening og barns rettigheter: Regjeringen har også foreslått å gjøre det vanskeligere for familier å gjenforenes, til tross for at de har et beskyttelsesbehov. Ett av forslagene er bant annet å kreve at søkeren skal ha permanent oppholdstillatelse i Norge.

Allerede i neste forslag til endring foreslås det å *ikke* gi permanent opphold til personer som har flyktet fra krig, men bruke midlertidige tillatelser. Med et slikt regelverk hindrer man familier fra konflikt og krig å gjenforenes, noe som både er hjerteskjærende, usosialt og som strider mot Barnekonvensjonens artikkel 10; *familiegjenforening over landegrensar skal behandles på en positiv, human og rask måte. Barnet har rett til jevnlig kontakt med begge foreldre.*

I tillegg vil vi i påpeke et urimelig krav for lønn, utdanning og ikke minst at søker ikke skal motta noen kommunale ytelser for å få innvilget familiegjenforening. Dette vil få forferdelige følger for eksempelvis kvinner som har barselpermisjon og søkere som har fast jobb, men har hatt en periode med sykemelding.

Vi i NORME ber regjeringen påse at det i lovverket tilstrebes at familier på flukt gjenforenes, slik de skal ha rett til; *På de vilkår som er fastsatt i loven her og med de unntakene som er fastsatt av Kongen i forskrift, har også ektefelle eller samboer til en utlending som gis oppholdstillatelse som flyktning etter annet ledd, og flyktningens barn under 18 år uten ektefelle eller samboer, rett til oppholdstillatelse som flyktning.*

I punkt 6 ønsker vi å kommentere følgende forslag til endring vedrørende asylsøkerens beskyttelsesbehov;

Retten til anerkjennelse som flyktning etter første ledd gjelder ikke dersom utlendingen kan få effektiv beskyttelse i andre deler av hjemlandet enn det området søkeren har flyktet fra.

Her vil vi i NORME be regjeringen tenke seg nøye igjennom hvilke praktiske følger dette vil få for krigsofre fra eksempelvis Syria, Jemen og Afghanistan. Disse

konfliktene er på ingen måte stabile konflikter som ikke kan, eller vil, spres videre. Ved en praksis hvor for eksempel afghanske flyktninger sendes tilbake til det som er såkalt "trygge" steder i landet i dag, kan krigen fra Talibans side blusse opp igjen på nye steder i morgen. Dette vil i aller største grad gjelde både Syria, Jemen, Afghanistan, Den Sentralafrikanske Republikk og andre steder.

Innvandringsregulerende hensyn og religionsfrihet: Forslaget til ny ordlyd i Utlendingslovens paragraf 62;

Utlendingsloven § 62 annet ledd skal lyde: Søknad om permanent oppholdstillatelse kan avslås dersom det foreligger tungtveiende innvandringsregulerende hensyn, herunder manglende bidrag til avklaring av egen identitet, unnlatelse av å fremskaffe reisedokumenter når det har hindret retur, eller at beskyttelsesbehovet skyldes søkerens egne handlinger etter at søkeren forlot hjemlandet og det hovedsakelige formålet med disse handlingene har vært å oppnå oppholdstillatelse

Vi i NORME mener argumentet om *Innvandringsregulerende hensyn* er problematisk, fordi det, allerede i sitt utgangspunkt, bryter med hensynet om "individuell behandling".

I tillegg er det svært problematisk for eksempelvis konvertitter fra islam, som vil risikere dødsstraff i hjemlandet, og som har endret religion av egen handling, men åpenbart har et beskyttelsesbehov. Vi kjenner godt til flere saker hvor UNE ber asylsøkere, som risikerer fengsel og tortur i hjemlandet på grunn av religion, om å konvertere tilbake til islam og akseptere det de kaller *et kortere fengselsopphold*. UNE har allerede da fratatt disse asylsøkerne religionsfriheten som er hjemlet i artikkel 18 i Menneskerettighetserklæringen. Et eksempel på en sak hvor UNE ber en asylsøker konvertere tilbake til islam ligger vedlagt her: <http://www.dagen.no/Nyheter/anker-dom/Kan-bli-f%C3%B8rste-konvertittsak-i-H%C3%B8yesterett-286816>

NORME ber med dette regjeringen trekke sine forslag til endringer i Utlendingslovgivningen, da disse bryter med elementære menneskerettigheter, som det å kunne søke asyl og det å velge sin egen religion. Forslagene gjør det vanskeligere for barn og familier på flukt, noe som helt tydelig strider mot intensjonen i Barnekonvensjonen og vil i realiteten gi politiet oppgaven å masse-avvise alle asylsøkere på grensen til Norge.